Informacja o wskaźnikach referencyjnych, przepisach Rozporządzenia BMR i planie awaryjnym

Szanowni Klienci!

W Polsce trwa reforma wskaźników referencyjnych stopy procentowej, związana ze stopniowym wycofywaniem wskaźników WIBOR i WIBID oraz wdrażaniem nowego wskaźnika POLSTR. Jej celem jest dostosowanie sposobu wyznaczania wskaźników referencyjnych do nowych standardów rynkowych.

Co zmienia się w zakresie WIBOR i WIBID?

WIBOR 1M, 3M i 6M oraz WIBID 1M, 3M i 6M będą publikowane do 31 grudnia 2036 r. i ich opracowywanie zakończy się.
Jednocześnie, zgodnie ze stanowiskiem Komisji Nadzoru Finansowego, od 1 stycznia 2027 r. wskaźniki WIBOR i WIBID powinny być wykorzystywane zasadniczo do obsługi wcześniej zawartych umów, natomiast w nowych produktach finansowych przewiduje się stosowanie innych rozwiązań.

Czym jest POLSTR?

POLSTR (Polish Short Term Rate) to nowy wskaźnik referencyjny stopy procentowej, opracowywany na podstawie danych dotyczących rzeczywistych, jednodniowych transakcji depozytowych na rynku pieniężnym. W ramach reformy, POLSTR jest stopniowo wdrażany do nowych produktów finansowych, w tym kredytów o zmiennym oprocentowaniu, jako alternatywa dla dotychczas stosowanego wskaźnika WIBOR. Administratorem wskaźnika referencyjnego POLSTR jest GPW Benchmark SA z siedzibą w Warszawie.

Co reforma oznacza dla Klientów?

Wskaźniki referencyjne są wykorzystywane m.in. do ustalania oprocentowania kredytów i depozytów. **Wprowadzenie wskaźnika POLSTR nie oznacza automatycznej zmiany warunków wcześniej zawartych umów opartych na WIBOR lub WIBID.** Wskaźniki WIBOR i WIBID dla terminów 1M, 3M i 6M będą nadal opracowywane i publikowane do 31 grudnia 2036 r., co umożliwi ich dalsze stosowanie w obowiązujących umowach w okresie stopniowego zakończenia opracowywania wskaźników WIBOR i WIBID.

Co to jest Rozporządzenie BMR

Rozporządzenie BMR to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych. Rozporządzenie BMR określa zasady, na jakich opracowuje się wskaźniki referencyjne oraz reguły nadzoru nad podmiotami (tzw.

administratorami wskaźników), które te wskaźniki opracowują i udostępniają uczestnikom rynku finansowego, w tym bankom. Rozporządzenie BMR ma zapewnić przejrzystość, rzetelność i wiarygodność wskaźników referencyjnych oraz zwiększyć ochronę konsumentów.

Czym jest wskaźnik referencyjny

Oprocentowanie zmienne kredytu hipotecznego ustalamy jako sumę marży (wartość stała) oraz wskaźnika referencyjnego (wartość zmienna).

Wskaźnik referencyjny to razem z marżą podstawa przy pomocy, której określamy ratę Państwa kredytu.

Najpowszechniejszym wskaźnikiem referencyjnym, który banki stosują w umowach kredytowych w złotych polskich jest WIBOR (Warsaw Interbank Offered Rate). Jest to średnia stopa procentowa rynku międzybankowego, po jakiej banki w Polsce są skłonne udzielić innym bankom pożyczek w złotych polskich, na ustalony okres. WIBOR aktualizowany jest codziennie, a jego wartość możecie Państwo sprawdzić na stronie administratora wskaźnika referencyjnego: GPW Benchmark S.A.

Wartość wskaźnika referencyjnego zmienia się w zależności od przyjętej przez administratora wskaźnika metodologii jego opracowywania. Metodologię opracowywania wskaźnika referencyjnego wyznacza administrator wskaźnika referencyjnego w oparciu o przepisy Rozporządzenia BMR. Administrator wskaźnika referencyjnego jest podmiotem od nas niezależnym i działa na podstawie specjalnego zezwolenia. Zadaniem administratora wskaźnika jest opracowywanie wskaźnika referencyjnego, wyznaczanie metodologii jego opracowywania, oraz jego publikacja.

Administrator wskaźnika może zmienić metodę opracowywania wskaźnika referencyjnego. Metodologia ta jest opublikowana na stronie internetowej administratora. Administrator wskaźnika może też zaprzestać opracowywania wskaźnika referencyjnego w sposób trwały lub czasowy w trybie, który jest określonym w dokumentacji wskaźnika referencyjnego.

Na wypadek wystąpienia tego typu zdarzeń, Rozporządzenie BMR nałożyło na banki obowiązek opracowania planu awaryjnego. Plan awaryjny określa sposób postępowania banku w sytuacji, gdy nastąpi istotna zmiana wskaźnika referencyjnego, z którego Bank korzysta, albo zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego.

Jakie działania podjęliśmy w zakresie Rozporządzenia BMR

Przyjęliśmy plan awaryjny, zgodnie z którym w przypadku kiedy Administrator wskaźnika referencyjnego ogłosi istotną zmianę wskaźnika, który stosujemy w umowie. Od dnia obowiązywania istotnej zmiany będziemy stosować wskaźnik

referencyjny po istotnej zmianie skorygowany o:
1. korektę podaną przez administratora, a jeżeli administrator nie podał korekty
2. korektę wyliczoną jako średnia arytmetyczna z różnic pomiędzy wartościami wskaźnika referencyjnego przed Istotną zmianą a wartościami wskaźnika referencyjnego po Istotnej zmianie z tych samych dni publikacji, za okres 12 miesięcy przed datą ogłoszenia Istotnej zmiany wskaźnika referencyjnego.

W przypadku, kiedy administrator zaprzestanie opracowywać wskaźnik referencyjny, zgodnie z naszym planem awaryjnym:
1. w pierwszej kolejności zastosujemy wskaźnik alternatywny określony w umowie, a w przypadku jego braku, wskaźnik referencyjny wskazany w przepisach prawa powszechnie obowiązującego albo wskazany przez podmiot wyznaczający, wraz z korektą ustaloną umową, przepisami prawa albo podaną przez podmiot wyznaczający,
2. w przypadku gdy wskaźnik alternatywny nie zostanie wyznaczony zgodnie z powyższym, zastosujemy wskaźnik alternatywny, wraz z korektą podaną przez administratora wskaźnika alternatywnego, spełniający następujące warunki:

- administrator wskaźnika alternatywnego posiada odpowiednie zezwolenia właściwego organu nadzoru, a także jest wskazany przez European Securities and Markets Authority w rejestrze administratorów wskaźników referencyjnych,
- wskaźnik alternatywny jest wskaźnikiem stopy procentowej dla waluty zastępowanego wskaźnika referencyjnego,
- wskaźnik alternatywny odzwierciedla równoważny rynek lub jego realia gospodarcze, co zastępowany wskaźnik referencyjny,
- wskaźnik alternatywny cechuje powszechność stosowania w Polsce.

W przypadku, gdy umowa, przepisy prawa, podmiot wyznaczający lub administrator wskaźnika alternatywnego nie poda korekty wskaźnika alternatywnego, skorygujemy wskaźnik alternatywny. Korektę wyliczymy jako średnia arytmetyczna z różnic pomiędzy wartościami dotychczasowego wskaźnika referencyjnego, a wartością wskaźnika alternatywnego z tych samych dni publikacji, za okres 182 dni przed datą zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego.

W sytuacji, kiedy nie będzie możliwości wyznaczenia wskaźnika alternatywnego do ustalania oprocentowania zastosujemy podstawową stopę procentową banku centralnego właściwego dla waluty kredytu. Wskaźnik alternatywnego skorygujemy korektą wyliczoną jako średnia arytmetyczna z różnic pomiędzy wartościami wskaźnika referencyjnego a wartością stopy procentowej banku centralnego z tych samych dni publikacji, za okres 12 miesięcy przed datą zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego.

W przypadku, gdy wystąpi istotna zmiana wskaźnika referencyjnego lub zostanie wskazany wskaźnik alternatywny dla wskaźnika, którego opracowywanie został zaprzestane, poinformujemy Państwa o tym zdarzeniu w sposób określony w umowie.

Jaki jest wpływ planu awaryjnego i Rozporządzenia BMR na zawarte umowy kredytowe

Jeżeli w przyszłości nie będziemy mogli dalej stosować wskaźnika referencyjnego, który wskazaliśmy w umowie (np. nie będzie już publikowany przez administratora), wówczas zastąpimy WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym, zgodnie z poniższym:
1. jeżeli umowa zawiera klauzulę awaryjną - zastąpimy WIBOR w sposób opisany w tej klauzuli,
2. jeżeli jednak umowa nie będzie zawierała klauzuli awaryjnej, a Minister Finansów wyda rozporządzenie wyznaczające zamiennik dla znikającego wskaźnika referencyjnego WIBOR - zastosujemy zamiennik wyznaczony w tym rozporządzeniu.

Umożliwiamy Państwu podpisanie bezpłatnego aneksu, który wprowadza zapisy planu awaryjnego (Aneks BRM) do Państwa umów. Aby podpisać Aneks BMR, zapraszamy do wybranego oddziału.

Aneks BMR:
1. wprowadza do umowy zapisy Planu awaryjnego,
2. umożliwia, w sytuacji kiedy wskaźnik referencyjny, który stosujemy w umowie przestanie być opracowywany i publikowany lub utraci reprezentatywność, kontynuowanie umowy Kredytu bez zakłóceń,
3. nie zmienia sposobu, w jaki naliczamy oprocentowanie, aż do momentu, kiedy wystąpi zdarzenie regulacyjne; w przypadku gdy zdarzenie wystąpi, zmienimy sposób ustalania oprocentowania na ten, który zawarliśmy w Aneksie BMR,
4. można podpisać w dowolnym momencie i nie ma terminu ważności,
5. jest zupełnie dobrowolny i bezpłatny,
6. jest ważny jeżeli podpiszą go wszystkie osoby, które są stroną umowy kredytu.

Zachęcamy do możliwie najszybszego podpisania aneksu BMR, aby uzupełnić Państwa umowę o postanowienia dotyczące zdarzenia regulacyjnego, które może wystąpić w przyszłości.

Jeśli nie podpiszą Państwo Aneksu BMR:
1. aktualnie nie wpłynie to na Państwa umowę,
2. Mogą wystąpić nieokreślone na dzień dzisiejszy konsekwencje wystąpienia zdarzenia regulacyjnego i jego znaczenia dla umowy kredytu w przyszłości.

Więcej informacji na temat zmian i zasad opracowywania wskaźników referencyjnych znajdą Państwo:

- GPW Benchmark: wskaźniki referencyjne GPW Benchmark
- Fixing NBP: strona Narodowego Banku Polskiego
- UKNF: wskaźniki referencyjne KNF

Pojęcia i definicje

Administrator – osoba fizyczna lub prawna, niezależna od Banku, sprawująca kontrolę nad opracowywaniem Wskaźnika referencyjnego oraz, w szczególności, zarządzająca mechanizmami dotyczącymi wyznaczania Wskaźnika referencyjnego, gromadząca i analizująca dane wejściowe, wyznaczająca wskaźnik referencyjny i publikująca go;

Istotna zmiana – zmiana sposobu wyznaczania Wskaźnika referencyjnego, którą Administrator uznał i zdefiniował jako istotną, zgodnie z art. 13 Rozporządzenia BMR lub zgodnie z definicją i informacjami publikowanymi przez Administratora w dokumentacji Wskaźnika referencyjnego,

Korekta – formuła obliczenia wartości oprocentowania z zastosowaniem Wskaźnika alternatywnego niezbędna w celu skompensowania ekonomicznych skutków Istotnej zmiany Wskaźnika referencyjnego albo Zdarzenia regulacyjnego związanego z zastąpieniem dotychczasowego Wskaźnika referencyjnego przez Wskaźnik alternatywny,

Podmiot wyznaczający – Komisja Europejska, organ nadzoru nad Administratorem, uprawniony organ administracji publicznej lub inny podmiot uprawniony zgodnie z obowiązującymi przepisami do wyznaczenia Wskaźnika alternatywnego oraz Korekty,

Rozporządzenie BMR – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 z późniejszymi zmianami,

WIBOR 3M (ang. Warsaw Interbank Offered Rate) –stawka o kodzie ISIN PL9999999748, będąca Wskaźnikiem referencyjnym, który stosuje się zgodnie z zasadami określonymi w Umowie kredytu; na dzień zawarcia niniejszego Aneksu administratorem wskaźnika referencyjnego WIBOR 3M, tj. podmiotem sprawującym kontrolę nad jego opracowywaniem, jest GPW Benchmark S.A. z siedzibą w Warszawie; stawka WIBOR 3M publikowana jest m.in. na stronie GPW Benchmark w przypadku wystąpienia Istotnej zmiany Wskaźnika referencyjnego lub zaprzestania opracowywania Wskaźnika referencyjnego, przy ustalaniu oprocentowania w miejsce dotychczasowego wskaźnika zastosowanie będzie miał wskaźnik ustalony zgodnie z zasadami zdefiniowanymi w niniejszym paragrafie .

Wskaźnik alternatywny – wskaźnik referencyjny zastępujący dotychczasowy Wskaźnik referencyjny, dla którego wystąpiło Zdarzenie regulacyjne;

Wskaźnik referencyjny – wskaźnik referencyjny w rozumieniu Rozporządzenia BMR, będący indeksem stanowiącym odniesienie do określenia kwoty przypadającej do zapłaty z tytułu kredytu;

Zdarzenie regulacyjne – wystąpienie jednego lub kilku z następujących zdarzeń (niezależnych od Banku) w stosunku do Wskaźnika referencyjnego.
- wydanie przez Administratora oświadczenia o trwałym zaprzestaniu opracowywania lub publikowania Wskaźnika referencyjnego, o ile nie został wyznaczony następca

tego Administratora, który będzie opracowywał i publikował ten Wskaźnik referencyjny lub
- stwierdzenie przez właściwy organ nadzoru, że Administrator lub Wskaźnik referencyjny przez niego opracowywany nie spełnia lub przestał spełniać wymogi wynikające z mających zastosowanie przepisów prawa, w tym z Rozporządzenia BMR
- niedostępność aktualnej wartości Wskaźnika referencyjnego w źródle informacji o Wskaźniku referencyjnym wskazanym przez Administratora przez okres dłuższy niż 30 dni.